

Qorti tal-Maġistrati (Malta)

RIK NRU 83/2020: URSULA ELLUL SULLIVAN V. RECC LTD (C-52728)

(ID-DISTINZJONI BEJN PERJODU TA' DEKADENZA U PERJODU TA' PRESKRIZZJONI – L-AZZJONI GHAX-XOLJIMENT TAL-BEJGH MIX-XERREJ META L-BEJJIEGH MA' JAGHMILX IL-KUN SINNA TIDDEKADI BIT-TRAPASS TA' SENTEJN MID-DATA TAL-KUNTRATT – KAP. 16, ART. 1385, ART. 1407(1))

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

11 ta' April 2022

IL-QORTI,

wara li rat ir-rikors ta' Ursula Ellul Sullivan (“ir-rikorrenti”) ipprezentat fis-16 ta' Ġunju 2020 li permezz tiegħu talbet lill-kumpanija Recc Ltd (“l-intimata” jew “il-kumpanija intimata”) tgħid għaliex m'għandiex tħallasha s-somma ta' €5,600 oltre l-imgħax legali mis-27 ta' Lulju 2017 rappreżentanti rifużjoni ta' depożitu mħallas minnha lill-intimat għall-konsenja ta' fridges u freezers skond Sales Order 03264 (Dokument AN anness mar-rikors), liema fridges u freezers qatt ma gew ikkonsenjati lir-rikorrenti u għalhekk ai termini tal-istess ftehim Dokument A, hija għandha d-dritt titlob ir-rifużjoni tal-ammont minnha mħallas stante li ai termini tal-kuntratt tal-bejgħ ma gewx eżegwiti l-obbligi intrapriži mill-istess intimata. Intalbu ukoll l-ispejjeż, kompriži dawk tal-ittra legali tad-29 ta' April 2020 u ta' mandat ta' sekwestru kawtelatorju bla numru li gie pprezentat kontestwalment mar-rikors,

wara li rat ir-risposta tal-kumpanija intimata ipprezentata fil-21 ta' Ġunju 2020¹ li permezz tagħha *inter alia* rrispondiet illi: "*preliminarjament l-azzjoni attriċi hija preskritta ai termini tal-artikolu 1407(1) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta*",

wara li rat li mar-risposta l-kumpanija intimata pprezentat ukoll kontrotalba, liema kontrotalba giet mwiegħba ukoll mir-rikorrenti,

wara li rat li fl-ewwel seduta, ossia' dik tat-12 ta' Ottubru 2020, il-Qorti filwaqt li ordnat l-inverżjoni tal-provi ordnat li l-kawża titħalla għall-provi fuq l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni,

wara li semgħet ix-xhieda kollha li tressqu sa' issa u qrat it-testimonjanzi tagħhom,

wara li rat id-dokumenti kollha li għew ipprezentati sa' issa fil-proċess,

wara li qrat in-noti ta' sottomissjonijiet magħmula fir-rigward tal-ewwel eċċezzjoni għan-nom

- tal-intimata, mill-Avukati Dr. David Camilleri, Dr. Joseph Gatt u Dr. Ilenia Agius,
- tar-rikorrenti, mill-Avukati Dr. Carl Grech u Dr. Nicholas DeBono.

wara li rat li fis-seduta tat-18 ta' Ottubru 2021 il-Qorti ħalliet il-kawża għas-sentenza fuq l-eċċezzjoni preliminari tal-eċċezzjoni,

qed tagħti din is-

Sentenza parzjali

Provi

1. Fit-23 ta' Novembru 2020 xehed **Ivan Ghio**, direttur tal-kumpanija intimata, li spjega illi din il-kumpanija tagħmel xogħol ta' "*refrigeration. Jigifieri nimpurtaw, ninstallaw u naghmlu service fuq l- equipment li ngibu*". Huwa qal illi r-rikorrenti giet fis-*showroom* tal-kumpanija f'Lulju 2017 u ordnat mill-kumpanija intimata żewġ *fridges* għall-ħanut tagħha. Hija ordnat ukoll xi xkaffar minn kumpanija oħra li topera mill-istess *showroom*, ossia 360 Retails Supplies Ltd, liema xkaffar però ma' jiffurmax il-mertu ta' din il-kawża. Il-konsenja tal-*fridges* kellha ssir f'Novembru 2017 jew aħjar fi żmien tmien gimgħat minn nofs Settembru. Ir-rikorrent ħallset €2,500 bħala depożitu:

---

¹ Fol 6

“L- equipment wasal ghal Novembru kemm tax- shelving u kemm ta’ refrigeration. Tlabna lis- Sinjura Sullivan biex ninstallaw imma qaltilna tuni cans ha nceimplikom. It- telefonata ma gietx. Ahna bqajna nceimplulha u wasal il- Milied u qaltilna issa nhalluha ghas- sena d- diehla. Hallejniha ghas- sena d- diehla, wasal Jannar u ma cemplitilnix. Ergajna pruvajna ncemplu kemm- il darba. Ghall- habta ta’ Frar kienet qaltilna li diehla taghmel operation u qaltilna tuni cans. Ovvjament dawn l- affarijiet jigru allura ahna nifmuhom. Tajniha ergajna cans, ghaddew around three (3) months ma smajna xejn u ergajna bdejna ncemplu. Issa dan meta nghidlek incemplu mhux just salesman wiehed biss ghax inti ghandi zewg kumpaniji. Ikolli s-salesman tar-refrigeration qed icempel u s- salesman ta’ l- ixkaffar qed icempel ukoll. Wasalna konna qisna f’ Lulju bqajna nipressaw biex din tiehu l- equipment u f’ Lulju kienet giet thallas parti ohra, taghmel payment iehor u qaltilna ha nceimplikom biex ninstallaw.”

2. Skond ix-xhud, f’Mejju 2018 ir-rikorrent hallset €3,100 oħra. Huwa esebixxa zewg dokumenti (Dok IG1 u Dok IG2) in sostenn ta’ dan. Minn dak iż-żmien minkejja diversi tentattivi mill-kumpanija intimata r-rikorrenti baqgħet ma’ setgħetx tagħmel il-konsenja tal-*fridges*. Lejn l-aħħar tas-sena 2018 kienet intbagħtilha ukoll ittra sabiex jinfurmawha illi din kienet ser tiflew id-depożitu, però xorta waħda r-rikorrent baqgħet ma’ aċċettatx il-konsenja.
3. Ix-xhud xehed f’aktar dettal fuq kif żvolgħew l-affarijiet bejn il-partijiet inkluż x’seħħ fir-rigward tal-ixkaffar mixtri mill-kumpanija l-oħra (mhux mertu ta’ din il-kawża).
4. Għall-finijiet ta’ din l-eċċezzjoni preliminari huwa biżżejjed jingħad illi mix-xhieda ta’ dan ix-xhud u mid-dokumenti pprezentati minnu jirriżulta illi:
  - Il-ftehim bejn il-partijiet gie iffirmat fis-27 ta’ Lulju 2017;
  - Ir-rikorrenti hallset depożitu ta’ €2,500 fis-27 ta’ Lulju 2017 u depożitu iehor ta’ €3,500 fil-5 ta’ Mejju 2018;
  - Il-kunsinna baqgħet ma’ saritx. Skond il-kumpanija intimata dan gara għaliex ir-rikorrenti m’aċċettatx li ssir il-kunsinna.
5. Skond ir-rikorrenti **Ursula Ellul Sullivan**, kien f’April 2017 illi effettivament marret tagħmel l-ordni u li filwaqt li verament l-kunsinna ma’ saritx dan kien seħħ mhux għaliex irrifjutatha hi iżda għaliex l-intimata infurmatha li hija kellha thallas il-bilanc qabel ma’ jsir dan.

6. Il-kumpanija intimata eċċepiet b'mod preliminari illi t-talba tar-rikorrenti hija preskritta ai termini tal-Art. 1407(1) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Kunsiderazzjoni

7. Din is-sentenza tirrigwarda biss din l-eċċezzjoni u f'dan is-sens għalhekk hija waħda parzjali.

8. Skond l-Art. 1385 tal-Kodiċi Ċivili:

'1385. Jekk il-bejjieġh jonqos li jagħmel il-kunsinna, fiż-żmien miftiehem, ix-xerrej jista' jitlob, kif jagħzel hu, jew li l-kuntratt jiġi mahlul, jew li huwa jiġi mqiegħed fil-pussess tal-ħaġa mibjugħa, iżda dan kemm-il darba d-dewmien ikun ġie kkaġunat mill-bejjieġh biss.'

9. Imbagħad skond l-Art. 1407 tal-istess Kodiċi Ċivili:

'1407. (1) L-azzjoni li tmiss lill-bejjieġh għaž-żieda tal-prezz, u dik li tmiss lix-xerrej għat-tnaqqis tal-prezz jew biex jerġa' lura mill-kuntratt, tintilef eghluq sentejn minn dak in-nhar tal-kuntratt.

(2) Dan iż-żmien tal-preskrizzjoni jimxi kontra l-assenti, l-interdetti, in-nisa mizzewġa u l-minuri, kemm-il darba l-jedd ta' dawn il-persuni jkun ġej minn bejjieġh jew xerrej li kontra tiegħu l-mixi taż-żmien tal-preskrizzjoni ma jiġix sospiż.'

10. Sabiex tiddetermina l-preskrizzjoni applikabbli l-Qorti għandha dejjem tillimita ruħha għall-azzjoni speċifika li tkun ġie proposta u dan irrispettivament minn x'ikun effettivament irriżulta mill-provi. F'dan il-każ ir-rikorrenti qed titlob ir-rifużjoni tad-depożitu ta' €5,600 li ħallset fuq il-kuntratt għaliex skond hi l-kumpanija intimata naqset milli tagħmel il-kunsinna fiż-żmien miftiehem. Huwa rrilevanti f'dan l-istadju li skond ix-xhieda tal-intimata, l-kunsinna ma' saritx għaliex kienet giet irrifjutata mir-rikorrenti stess.

11. Fin-nota ta' sottomissjonijiet finali tagħhom l-avukati difensuri tar-rikorrenti saħqu illi:

- L-preskrizzjoni edotta fl-Art. 1407(1) ma' tapplikax għaliex ir-rikorrenti m'hijiex qed terġa lura mill-kuntratt iżda qegħda sempliċiment titlob li jiġi

rifuż lilha d-depożitu stante illi l-kumpanija intimata ma' waslitx skond dak miftiehem;

- L-Artikolu 1407 jinsab fis-sub-titolu IV "Fuq Obbligi tal-Bejjiegh" u senjament fis-sezzjoni "Fuq il-Kunsinna". F'dan il-każ il-kunsinna qatt ma saret u għalhekk l-artikolu 1407 ma' japplikax stante li dan japplika f'każijiet biss fejn tkun saret il-kunsinna;
- Fi kwalunkwe każ anke jekk l-Art. 1407 japplika għall-każ *de quo*, l-azzjoni kif edotta mill-esponenti mhijiex fuore termine u dan għaliex l-Artikolu 2137 tal-Kap 16 jipprovdni illi l-preskrizzjoni tibda tiddekorri minn dakinhar li l-azzjoni tista tigi eżercitata u darba l-kunsinna għadha ma saritx, allura t-terminu propost fl-Art. 1407 għadu ma' bediex jiddekorri.

12. Il-Qorti immedjatament tissenjala illi l-ewwel żewġ argumenti mressqa mir-rikorrenti huma assolutament bla ebda fundament legali u m'għandhomx mis-sewwa. Huwa ammess bejn il-partijiet illi l-ftehim ta' bejgħ sar għalkemm tħallset biss parti mill-prezz u l-kunsinna għadha ma' saritx. Issa la r-rikorrenti qed titlob r-rifużjoni tad-depożitu li ħallset minħabba li ma' saritx il-kunsinna fiż-żmien miftiehem, dan tista' tagħmlu biss **jekk tkun trid terġa lura mill-kuntratt (ai termini tal-Art. 1385 tal-Kap. 16)** u għall-ebda raġuni oħra. Lanqas m'huwa l-każ illi l-Art. 1407 japplika biss f'każijiet fejn tkun saret il-kunsinna u dan mhux biss għaliex ma' jirriżultax hekk mid-diċitura tal-liġi iżda inoltre għaliex bil-kliem "*terġa lura mill-kuntratt*" il-legislatur kien qiegħed b'mod ċar jirreferi għal dawk l-istanzi kollha taħt is-sub-titolu IV fejn ix-xerrej jkollu d-dritt li jerġa lura mill-kuntratt fosthom meta l-kunsinna ma' tkunx saret fiż-żmien miftiehem skond l-Art. 1385.

13. Fir-rigward tat-tielet argument għal darb' oħra l-Qorti ttenni illi m'huwiex il-każ illi t-terminu propost fl-Art. 1407 ma' jibdiex jiddekorri qabel ma' ssir il-kunsinna. Indubbjament però in kwantu dan l-argument jirreferi għat-terminu in kwistjoni bħala wieħed ta' preskrizzjoni l-Qorti tqis illi din il-kwistjoni timmerita ċertu approfondiment.

14. Id-diċitura tal-liġi fl-Artikolu 1407(1) tagħmel riferenza għall-kliem "*tintilef egħluq sentejn*" liema kliem jagħtu x'wieħed jifhem illi l-perjodu ta' sentejn huwa wieħed ta' dekadenza. Fis-subartikolu (2) però dan il-perjodu jiġi riferut bħala "*iż-żmien ta' preskrizzjoni*".

15. Prof V. Caruana Galizia jgħid fin-noti tiegħu *"The Contract of Sale"* (p. 553) fir-rigward ta' dan l-artikolu tal-ligi illi:

"It is debated whether it is the case of a prescription of an action or a forfeiture of a right. The Italian Civil Code adds after the corresponding article the words "under the sanction of forfeiting the respective rights", which are taken to mean that it is a case of a forfeiture of rights: this is also the opinion prevailing amongst French Commentators (Planiol et Ripert, Vol. X, p.256)"

16. Fil-ġurisprudenza tagħna insibu s-segwenti insenjament:

- Fis-sentenza fl-ismijiet **Giuseppe Sammut v. Notaro Edoardo Pellegrini Petit** (Appell Civili, 16/01/1920) il-Qorti tal-Appell qalet hekk:

"Secondo i principii di diritto quando la legge stabilisce un termine entro cui un atto si deve compiere .. quel termine anziche di prescrizione e termine di decadenza nel senso che decorso quel termine quell 'atto non e piu ammissibile: e, nel caso, si tratta di un termine di procedura in cui il decorrimento del tempo, a differenza che nei termini di prescrizione, opera da sola la decadenza... Inoltre la dottrina pone il criterio distintivo fra termine di prescrizione e termine di decadenza in cio che, se la disposizione che avesse un termine per l'esperimento di un diritto non dica espressamente che si tratti di prescrizione e non abbia i caratteri di questa, si trattava di una decadenza piuttosto che di una prescrizione"

- Fis-sentenza **Paolo Koludrovich v. Carmelo Muscat** (Qorti tal-Appelli Kummercjali, 01/06/1959) il-Qorti għamlet riferenza għal diversi awturi dwar il-kwistjoni:

"Illi d-distinzjoni bejn preskrizzjoni u dekadanza hi materja indubbjament sottili; u billi jonqos il-kriterju fissat mill-ligi, l-opinjonijiet huma wisq varji, u ma jonqsux skritturi li jaffermaw l-identita` tad-dekadanza u tal-preskrizzjoni, jew almenu analogija tali li tispingi ruhha għall-akbar grad bejn il-wahda u lohra. U difatti, Dunot jikkonfondi t-termini ta` preskrizzjoni u t-termini stabbiliti that piena ta` dekadanza; u Merlin jghallem illi d-dekandenzi huma suxxerribbli tal-applikazzjoni tar-regoli kollha proprji tal-preskrizzjoni"

estintiva, sakemm il-ligi ma tiddisponix altrimenti, sija f' termini espressi, sija b' mod implicitu in rapport ta' xi whud minnhom; filwaqt li Troplong, Laurent, Aubry et Rau, u Lereaux de Bretagne ippruvaw jistabilixxu distinzjoni bejn iddekandenzi u l-preskrizzjonijiet....Skond Pugliese id-differenzi karatteristici bejn iz-zewg istituti huma dawn: il-preskrizzjoni tikkolpaxxi direttament id-dritt, id-dekadanza testingwi l-azzjoni pura u semplici; il-preskrizzjoni titfi d-dritt u tipproduci l-liberazzjoni minn obbligazzjoni jew minn piz, id-dekadanza, għallkuntrarju, tirrendi inoppunjabbli d-dritt li kontra tieghu kienet tista' tigi, u invece ma gietx, ezercitata l-azzjoni spettanti lill-avversarju; izda l-istess Pugliese jirrikonoxxi illi l-ewwel proposizzjoni hija hafna kontroversa. Għalhekk, skond Pugliese, id-dekadanza ma tipproduci il-konsolidazzjoni ta' stat difformi mid-dritt, għall-kuntrarju, tikkonserva u tikkorroborra l-istat guridiku pre-ezistenti, imma tnehhieh minn kull kontestazzjoni, u kwindi tipproduci l-effett dijametrikalment oppost għal dak tal-preskrizzjoni...."

- Fis-sentenza fl-ismijiet **Victor Camilleri v. Vincent Micallef** (Qorti tal-Appell Superjuri, 05/10/1998) il-Qorti ikkwotat lil Giorgio Giorgi (*Teoria delle obbligazioni nel diritto moderno italiano* - Vol. VIII) li jgħid is-segwent:

"Quando la disposizione non dica esplicitamente che e' una prescrizione, sono da ritenersi il carattere della decadenza...Se guardiamo alla scienza, essa ci dira che la prescrizione colpisce sempre direttamente l'azione; di modo che la morte del diritto per prescrizione avviene in modo indiretto . . . la decadenza colpisce direttamente il diritto ... "

- Fis-sentenza **Emanuel Borg vs John Xuereb** (Qorti tal-Appell Superjuri, 25/01/1989) intqal illi:

"anki din l-kwistjoni giet deciza diga' diversi drabi minn dawn il-Qrati fis-sens li l-perjodu stabbilit fl-imsemmi Artikolu hu perjodu ta' dekadanza bir-rizultat li jekk il-kompratur jonqos li jeżercita d-dritt moghti lillu bl-Artikolu (1407) kontra l-venditur fi zmien sentejn ma jistax jeżercita l-istess dritt 'per via di azione' u anqas 'per eccezzione' wara li jkun iddekorra dak it-terminu... F'dan ir-rigward kull argument dwar interruzzjoni ta' preskrizzjoni huwa rrilevanti għax kif ġia osservat il- perjodu ta' sentejn previst mill-Artikolu 1407 (1) tal-Kodici Civili mhux perjodu ta' preskrizzjoni izda wiehed ta' dekadanza b'bazat

fuq ir-ragonament spjegat fil-gurisprudenza ccitata illi galadarba l-kumpratur li jkollu lanjanza dwar il-kwalita` ta' l-oggett la jitlob ir-risoluzzjoni tal-kuntratt u anqas jitlob prezz inqas fi zmien sentejn ma jistax imbagħad jippretendi dawn id-drittijiet wara”.

- Fis-sentenza fl-ismijiet **Buttigieg v. Zammit** (Qorti tal-Appell, 07/10/1997) ingħad illi:

“Għal kull buon fini, l-Qorti tirrileva li t-terminu ta' xahar impost mil-ligi (fil-każ de quo, sentejn) gie deċiż li mhux terminu ta' preskrizzjoni (li ma jkunx jista' jiġi sollevat mill-Qorti ex officio), iżda hu terminu ta' dekadenza li hu t'ordni pubbliku u mhux interrottibbli”

- Fis-sentenza mirquma **Joseph Sammut et. v. Johanna Adriana Fenech Dekkers** (Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, Rik. Ġur. Nru. 1078/2010/CFS, 28/01/2022) ingħad hekk mill-Qorti:

“Bħala daħla, tajjeb li jingħad li dan it-terminu ta' sentejn huwa wieħed ġenerali li jgħodd għall-azzjonijiet kollha li jaqgħu taħt is-Sub-Titolu IV § I ta' Titolu VI ta' Taqsima II tat-Tieni Ktieb tal-Kodiċi Ċivili msejjaħ 'Fuq il-Kunsinna'. Ifisser dan, li t-terminu ta' sentejn imsemmi fl-artikolu 1407(1) tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta jgħodd kemm f'każ ta' azzjoni taħt l-artikolu 1390 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta dwar hwejjeġ mibjugħa li ma jkunx skont il-kwalità miftiehma, kif ukoll għall-azzjoni taħt l-artikolu 1402 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta dwar bejgħ li ma jkunx skont il-kejl miftiehem (u din il-Qorti iżżid, kif ukoll għall-azzjoni taħt l-artikolu 1385) ...

... Fil-qosor, għad li kemm it-terminu ta' dekadenza u kif ukoll it-terminu ta' preskrizzjoni għandhom il-poter li jitfu u joħonqu azzjoni legali meħuda quddiem il-qrati, id-differenza ewlenija bejn dawn iż-żewġ termini huwa li filwaqt li fil-każ ta' terminu ta' dekadenza ż-żmien imsemmi fil-ligi ma jistax jiġi mtawwal jew imġedded wara l-għeluq tiegħu, mill-banda 'l oħra fil-każ ta' zmien ta' preskrizzjoni, it-terminu li fih għandha titressaq azzjoni ġudizzjarja skont il-ligi jista' jiġi mtawwal wara l-għeluq tiegħu, jekk jirriżultaw iċ-ċirkostanzi ta' interruzzjoni jew ta' sospensjoni li jissemew espressament fil-ligi ...

... *Generalment biex wieħed jagħraf jekk terminu huwiex ta' dekadenza jew ta' preskrizzjoni, wieħed irid iħares lejn kif il-legislatur jiddeskrivi dak it-terminu fit-test tal-liġi. Jekk il-liġi tuża' l-kelma preskrizzjoni jew kliem ieħor li jtnisslu minn din il-kelma, allura wieħed jifhem li dak it-terminu huwa regolat bil-prinċipji li jsawwru l-istitut tal-preskrizzjoni; jekk min-naħa 'l oħra l-liġi ma tużax il-kelma preskrizzjoni jew kliem oħra li jtnisslu minn din il-kelma, allura dak it-terminu jitqies bħala wieħed ta' dekadenza (ara inter alia Giuseppe Sammut v. Notaro Edoardo Pellegrini Petit deċiża mill-Qorti tal-Appell fis-16 ta' Jannar, 1920, Sacerdote Don Pio Gauci et v. Onorevole James A. Galizia, C.B.E., ne. deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-13 ta' Frar, 1936, Doris Giordimaina v. Oxford Mobbli Limited deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Marzu, 2008, Mario Pickard v. Grace Anderson deċiża mill-Qorti tal-Appell fil-25 ta' Novembru, 2011 u Peter Sammut v. Sullivan Maritime Limited deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Marzu, 2014).*

Dan meqjus, il-qorti jkollha tistqarr li l-mod ta' kif inhu miktub l-artikolu 1407 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta jhalliha ftit bejn halltejn dwar jekk it-terminu tas-sentejn għandux jitqies bħala wieħed ta' dekadenza jew wieħed ta' preskrizzjoni... Illi d-diffikultà li tara l-qorti fl-artikolu 1407 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta, tinsab imsejja fuq il-fatt li għalkemm dan l-artikolu jinsab deskritt fin-nota marginali tiegħu bħala «preskrizzjoni tal-azzjoni» u minkejja wkoll li fit-test tal-artikolu 1407(2) insibu wkoll il-kliem «iż-żmien tal-preskrizzjoni», madankollu meta wieħed jaqra u jfli kif imiss l-artikolu tal-liġi kollu kemm hu, wieħed dlonk jista' jintebaħ li ż-żmien imsemmi f'dan l-artikolu fih karatteristiċi li huma aktar marbuta mat-termini ta' dekadenza milli ma' dawk li huma marbuta ma' termini ta' preskrizzjoni ... Ibda biex, fl-artikolu 1407(1), il-legislatur għażel il-kliem, «l-azzjoni ... li tmiss lix-xerrej ... tintilef egħluq sentejn minn dak in-nhar tal-kuntratt». Il-kelma «tintilef» hija aktar sinonima maż-żmien ta' dekadenza milli maż-żmien ta' preskrizzjoni...Iżda l-aktar haġa li tispikka f'għajnejn il-qorti, li fl-aħħar mill-aħħar tipperswadiha biex tgħid li t-terminu ta' sentejn imsemmi fl-artikolu 1407 mhuwiex regolat bil-prinċipji normali tal-interruzzjoni u tas-sospensjoni tal-preskrizzjoni, joħroġ mill-fatt li fl-artikolu 1407(2) hemm imniżżel li t-terminu ta' sentejn għandu jitqies ukoll li jimxi kontra l-assenti, l-interdetti, in-nisa miżżewġa u l-minuri, kemm-il darba l-jedd ta' dawn il-persuni jkun ġej minn bejjiegħ jew xerrej li kontra tiegħu l-mixi taż-żmien tal-preskrizzjoni ma jigix sospiż ... Il-qorti qed tifhem li l-legislatur ried jagħmilha ċara hawnhekk li għalkemm

huwa kien qiegħed jirreferi għaż-żmien ta' sentejn fl-artikolu 1407 bħala wieħed ta' preskrizzjoni, madankollu huwa ma riedx jorbot dan iż-żmien bir-regoli ġenerali tal-interruzzjoni u tas-sospensjoni tal-preskrizzjoni li nsibu fit- Titolu XXV ta' Taqsima II tat-Tieni Ktieb tal-Kodiċi Ċivili...

... Ifisser għalhekk, li t-terminu ta' sentejn fl-artikolu 1407 għandu jitqies bħala wieħed ta' natura perentorja li jiskadi minnufih malli jgħaddu s-sentejn minn meta jkun sar il-kuntratt ta' bejgħ"

17. Fuq l-iskorta ta' din il-ġurisprudenza l-Qorti ma' ssibx eżitazzjoni f'li taqbel mal-posizzjoni illi l-perjodu ta' sentejn imsemmi fl-Artikolu 1407(1) huwa wieħed ta' dekadenza.
18. Għalhekk dan it-terminu la jista' jiġi interrott u lanqas b'mod ieħor ippreservat u pprolungat, kif kien ikun il-każ li kieku l-perjodu kien wieħed preskrittiv tal-azzjoni. Fi kwalunkwe każ ma' jistax ma' jingħadx illi ma' kienx hemm l-iċken tentattiv mir-rikorrenti sabiex jiġi ppruvat illi giet interrotta xi preskrizzjoni li tista' tkun applikabbli.
19. Mill-provi rriżulta illi l-ftehim ta' bejgħ bejn il-kontendenti gie ffirmat fis-27 ta' Lulju 2017. Huwa ċar għalhekk illi r-rikorrenti tilfet b'mod irrimedjabbli d-dritt li terġa lura mill-ftehim ai termini tal-Art. 1407(1) tal-Kap. 16 meta sat-27 ta' Lulju 2019 hija baqgħet ma' fethitx il-kawża appożita. Filfatt din il-kawża giet miftuħa fis-16 ta' Ġunju 2020 wara trapass ta' ftit inqas minn tlett snin.

Deċiżjoni

20. **Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qegħda tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tal-kumpanija intimata fis-sens illi tiddikjara illi r-rikorrenti ddekadiet mid-dritt li terġa lura mill-bejgħ u titlob id-depożitu lura bit-trapass ta' sentejn mid-data tal-ftehim. Spejjeż riservati għall-ġudizzju finali. Tordna l-kontinwazzjoni tas-smiegħ limitament sabiex tiġi kkunsidrata il-kontrotalba tal-kumpanija intimata.**

V.G. Axiak
Maġistrat

Y.M. Pace
Dep. Registratur